

PODSUMOWANIE

DLA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO
NA LATA 2021–2024 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2025-2028

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Głubczyckiego na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028 opracowano zgodnie z Polityką Ekologiczną Państwa 2030, Programem Ochrony Środowiska Województwa Opolskiego na lata 2016-2020, a także aktualnymi wytycznymi Ministra Środowiska do opracowywania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska.

W Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Głubczyckiego na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028 określono długoterminową politykę ochrony środowiska dla Powiatu Głubczyckiego, przedstawiono cele krótkoterminowe i sposób ich realizacji, określono sposoby zarządzania środowiskiem i aspekty finansowe realizacji programu.

Jako założenia wyjściowe do Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Głubczyckiego przyjęto uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne, wynikające z obowiązujących aktów prawnych, programów wyższego rzędu oraz dokumentów planistycznych uwzględniających problematykę ochrony środowiska. Niezbędne było również uwzględnienie zamierzeń rozwojowych Powiatu - zarówno w zakresie gospodarczym i przestrzennym, jak i społecznym. Uwarunkowania te, w powiązaniu z aktualnym stanem środowiska w Powiecie Głubczyckim były podstawą do zdefiniowania priorytetów i celów w zakresie ochrony środowiska.

Na podstawie przedstawionej w Programie oceny stanu środowiska, źródeł jego przekształceń i zagrożeń, przedstawiono propozycję działań programowych uwzględniających priorytety Polityki Ekologicznej Państwa 2030 oraz Programu Ochrony Środowiska Województwa Opolskiego na lata 2016-2020, umożliwiającą realizację ich założeń poprzez koordynację działań w sferze gospodarczej, społecznej i środowiskowej. Daje to możliwość planowania przyszłości Powiatu Głubczyckiego w perspektywie najbliższych lat i umożliwia aktywizację społeczeństwa, zwiększenie inicjatywy i wpływu społeczności na realizację działań rozwojowych.

Cele i kierunki działań proponowane w Programie Ochrony Środowiska powinny posłużyć do tworzenia warunków dla takich zachowań ogółu społeczeństwa, które polegać będą w pierwszej kolejności na niepogarszaniu stanu środowiska przyrodniczego na danym terenie, a następnie na jego poprawie. Realizacja wytyczonych celów w Programie powinna spowodować zrównoważony rozwój gospodarczy, polepszenie warunków życia mieszkańców przy zachowaniu walorów środowiska naturalnego.

Kompleksowość zagadnień ochrony środowiska, a także zakres przeobrażeń na terenie powiatu określiła wyznaczenie celów priorytetowych, a także przyjęcie zadań z zakresu tzw. „obszarów interwencji”.

Wyboru priorytetów ekologicznych dokonano:

- w oparciu o diagnozę stanu poszczególnych obszarów interwencji na terenie Powiatu Głubczyckiego, uwarunkowania zewnętrzne (obowiązujące akty prawne) i wewnętrzne, a także inne wymagania w zakresie jakości środowiska,
- w oparciu o analizę SWOT (określenie mocnych i słabych stron, szans i zagrożeń) dla każdego obszaru interwencji, których rozwiązanie przyczyni się w przyszłości do poprawy stanu środowiska na terenie Powiatu Głubczyckiego.

Program przedstawia główne cele przeznaczone do realizacji w poszczególnych obszarach interwencji:

- ochrona klimatu i jakości powietrza
- zagrożenia hałasem,
- pola elektromagnetyczne,
- gospodarowanie wodami, gospodarka wodno-ściekowa,
- zasoby geologiczne,
- gleby,
- gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów,
- zasoby przyrodnicze,
- zagrożenia poważnymi awariami.

Wymienione powyżej obszary interwencji uwzględniają zagadnienia horyzontalne (przekrojowe, dotyczące wszystkich dziedzin), tj.:

- adaptację do zmian klimatu,
- nadzwyczajne zagrożenia środowiska,
- działania edukacyjne,
- monitoring środowiska.

Ze względu na perspektywy czasowe, oznaczono w Programie cele długoterminowe i krótkoterminowe. Dla poszczególnych obszarów interwencji zaproponowano grupy zadań inwestycyjnych i nieinwestycyjnych, określając nazwy zadań, nakłady finansowe i harmonogram czasowy, jednostki realizujące i możliwe źródła finansowania. Dla zadań wychodzących poza 2024 rok nie określano wielkości nakładów, sygnalizując wyłącznie konieczność ich kontynuacji lub proponując rozpoczęcie nowych przedsięwzięć.

Wskazane problemy środowiskowe na terenie Powiatu Głubczyckiego znajdują rozwiązanie w ramach zaproponowanych w Programie Ochrony Środowiska przedsięwzięć do realizacji.

Warunkiem prawidłowego funkcjonowania przedsięwzięć zaproponowanych w Programie Ochrony Środowiska jest zachowanie określonych terminów realizacji przyjętych zadań, dostępność środków finansowych i brak protestów mieszkańców. Zasadnym jest prowadzenie równoległe szeroko pojętej edukacji mieszkańców.

Opiniowanie Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Głubczyckiego:

W pierwszym etapie dla Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Głubczyckiego wystąpiono z zapytaniem o stwierdzenie konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Głubczyckiego na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028. Podstawą prawną dla sporządzania prognoz oddziaływania na środowisko jest art. 46 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz.U. 2020 poz. 283 tekst jedn.).

Wystąpiono:

- do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu - o odstąpienie od strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Głubczyckiego na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028. W piśmie znak WOOŚ.411.4.11.2020.MO z dnia 08.05.2020 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu uzgodnił zakres prognozy zgodny z wymogami określonymi w art. 51 ust. 2 oraz art. 52 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2020 poz. 283 tekst jedn.).

Pismem nr WOOŚ.410.2.8.2020.MO z dnia 22.07.2020 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu zaopiniował ww. Program pozytywnie.

- do Opolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Opolu - o opinię dla projektu Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Głubczyckiego na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028.

Pismem nr NZ.9022.1.87.2020.JG z dnia 16.07.2020 r. Opolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Opolu zaopiniował ww. Program bez uwag.

Obwieszczeniem z dnia 5 marca 2020 r. Starosta Głubczycki podał do publicznej wiadomości informację o przystąpieniu do opracowania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Głubczyckiego na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028 oraz Prognozy Oddziaływania na Środowisko dla Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Głubczyckiego na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028. Uwagi można było wnieść do dnia 31 marca 2020 r. Żadne uwagi i wnioski nie wpłynęły w tym terminie.

W drugim etapie, w dniu 23.06.2020 r. zwrócono się do Marszałka Województwa Opolskiego w Opolu pismem znak KON-23/2020 z prośbą o wydanie opinii dla projektu Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Głubczyckiego na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028.

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Głubczyckiego na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028 został zaopiniowany na zasadzie tzw. „milczącej zgody” (opinia negatywna wydawana jest w formie pisemnej).

Na podstawie art. 30, art. 39 oraz art. 40 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2020 poz. 283 tekst jedn. ze zm.) Starosta Głubczycki poinformował o możliwości składania uwag i wniosków do opracowanych dokumentów, tj.: Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Głubczyckiego na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028 oraz Prognozy Oddziaływania na Środowisko dla Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Głubczyckiego na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028. Z dokumentacją można było zapoznać się na stronie BIP Starostwa Powiatowego w Głubczycach (www.bip.powiatglubczycki.pl), a także w siedzibie Starostwa Powiatowego w Głubczycach, w Wydziale Ochrony Środowiska i Rolnictwa (pokój 304, 305) w godz. Od 7⁰⁰ do 15⁰⁰. Uwagi można było składać w dniach od 24 czerwca 2020 r. do dnia 24 lipca 2020 r. w formie pisemnej, ustnie do protokołu lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym o którym mowa w ustawie z dnia 21 lipca 2006 r. o podpisie elektronicznym (Dz.U. 2006 Nr 145, poz. 1050).

Do projektu dokumentów wpłynęły następujące uwagi:

- Pismo znak WOOŚ.410.2.8.2020.MO z dnia 22.07.2020 Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Opolu:
 - w punkcie F.4. Kierunek interwencji: Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych i remediacja zanieczyszczonych terenów przemysłowych (str. 109) za:
 - rekultywację terenów, na których występuje zanieczyszczenie gleb, ziemi lub niekorzystne przekształcenie terenu, w tym przemysłowych i starych składowisk (dot. historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi)
- Zgodnie z Art. 101 h. ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2020 poz. 1219) - dalej zwanej POŚ, Władający powierzchnią ziemi, na której występuje historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi, jest obowiązany do przeprowadzenia remediacji. Jednocześnie w Art. 101 i. ustawy POŚ, wskazano sytuacje, w których regionalny dyrektor ochrony środowiska, w przypadku historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi, przeprowadza remediację. W związku z powyższym, przeprowadzenia remediacji, w określonych sytuacjach, jest ustawowym obowiązkiem regionalnego dyrektora ochrony środowiska i wskazywanie go w dokumencie jest bezzasadne.
- w punkcie H.1. Kierunek interwencji: Ochrona i wzmocnienie ochrony form ochrony przyrody, w tym przywrócenie lub utrzymanie właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków w ramach sieci Natura 2000 i innych form ochrony przyrody (str. 111) za:
 - ochronę dolin rzecznych oraz innych korytarzy ekologicznych, a także obszarów wodno-błotnych oraz prowadzenie ochrony czynnej siedlisk chronionych, w szczególności muraw kserotermicznych i łąk wilgotnych, a także restytucję, translokację, ochronę ex situ i eksterminację gatunków obcego pochodzenia

Zgodnie z zapisami art. 131 ust. 1 ustawy OOŚ do zadań regionalnego dyrektora ochrony środowiska należy, m.in. ochrona i zarządzanie obszarami Natura 2000 i innymi formami ochrony przyrody, na zasadach i w zakresie określonych ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2020, poz. 55). W związku

z powyższym ochrona i zarządzanie obszarami Natura 2000 i innymi formami ochrony przyrody jest ustawowym obowiązkiem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu i jako takie nie może być regulowane poprzez inne dokumenty.

W związku z powyższym, wnosi się o wykreślenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu spośród podmiotów odpowiedzialnych za realizację ww. zadań przewidzianych w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Głubczyckiego.

- Uwagi Komisji Administracyjno-Budżetowej: uzupełnienie listu najważniejszych zakładów o podmiot pn. AGROL Matejka Sp. j. Baborów.

Uwagi zostały uwzględnione, zmiany wprowadzono do Programu ochrony środowiska.

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Głubczyckiego na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028 został przyjęty Uchwałą nr XXIII/168/2020 Rady Powiatu w Głubczycach z dnia 26 listopada 2020 roku w sprawie przyjęcia Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Głubczyckiego na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko.

Monitoring skutków realizacji postanowień dokumentów:

Monitoring postanowień określonych w przygotowanych dokumentach i ich skutków oraz prowadzonej na terenie Powiatu Głubczyckiego polityki środowiskowej oznacza, że realizacja Programu będzie podlegała ocenie w zakresie:

1. Stopnia wykonania przyjętych zadań.
2. Stopnia realizacji założonych celów.
3. Analizy przyczyn powstałych rozbieżności.
4. Podejmowania działań korygujących i naprawczych.

Nadzór nad realizacją Programu w praktyce oznacza określenie zasad zarządzania nim wraz z ustaleniem mechanizmu monitorowania stanu środowiska i realizacji postanowień dokumentu. W celu określenia mierzalnych wartości postępów w realizacji zadań w Programie Ochrony Środowiska przewidziano mierzalne wskaźniki efektywności realizacji celów dla Powiatu Głubczyckiego, zgodne z wytycznymi Ministra Środowiska.

W tabeli monitorowania określone zostały liczbowe wskaźniki dla monitorowania postępu w zakresie poszczególnych obszarów interwencji. Ze względu na niewielkie i ograniczone środki jakie posiada Starostwo Powiatowe w Głubczycach, w zakresie bezpośrednich pomiarów stanu środowiska stosowane będzie oparcie się na wynikach pomiarów Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, Regionalnego Wydziału Monitoringu Środowiska w Opolu, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Przy obecnym stanie finansów jednostek samorządowych nie jest możliwe finansowanie i przeprowadzanie własnych badań stanu środowiska corocznie i w wymaganym zakresie (wyniki badań powietrza atmosferycznego wykonywane przez WIOŚ RWMS umieszczane w Raportach o stanie powietrza atmosferycznego, wyniki bieżące w bazie JPOAT). W zakresie badań jakości wód, monitoring opiera się na corocznych wynikach badań WIOŚ RWMS. Także w zakresie badań środowiska akustycznego, monitoring opiera się na wynikach badań przekazywanych m.in. przez zarządców dróg (co 5 lat) i WIOŚ RWMS (badania coroczne), a także na podstawie opracowywanych co 5 lat map akustycznych. Badania promieniowania elektromagnetycznego przeprowadzane są przez WIOŚ RWMS, wyniki umieszczane są w raportach rocznych WIOŚ RWMS.

Bezpośrednie informacje o stanie środowiska pozyskiwane są także przez pracowników Wydziału Ochrony Środowiska i Rolnictwa Starostwa Powiatowego w Głubczycach w trakcie wykonywania bieżących obowiązków, dokonywania wizji lokalnych, kontroli i inspekcji. Efektem są zawarte w dokumentach pokontrolnych zalecenia i opinie.

Ze względu na częstotliwość przeprowadzanych badań, a także możliwości i celowość dokonywania porównań – zbiorcze wyniki monitoringu środowiska umieszczane są

w raportach z realizacji Programu Ochrony Środowiska (przygotowywanych co 2 lata), uwzględniane są wówczas tendencje i lokalizowane przyczyny zmian w środowisku. Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska – oprócz oceny i określenia stopnia realizacji zadań wymienionych w Programie, opisu ich oddziaływania na środowisko, opisu aktualnego stanu środowiska, ustosunkowania się do zmian w środowisku i zmian wskaźników monitorowania – zawiera także analizę rozbieżności oraz propozycję działań korygujących i naprawczych - do realizacji i uwzględnienia w kolejnej aktualizacji Programu Ochrony Środowiska.